

практичну спрямованість, формує професійні компетенції майбутнього фахівця і є перспективним для подальшого вивчення.

Синтезатор потрібен на певних етапах навчання, для деяких форм і роботи з учнями. Синтезатор ні в якому разі не замінить акустичний інструмент. Робота з синтезатором – це спосіб мотивації та залучення дітей до музичного мистецтва.

Список використаних джерел

1. Мистецтво музики: чому синтезатор – це непоганий вибір для новачка / режим доступу // URL: <https://apostrophe.ua/ua/pages/iskusstvo-muzyki-rochemu-sintezator-eto-horoshij-vybor-dlya-novichka>
2. Минаєв І. Вчимося грати на синтезаторі Україна // URL: <https://bambooks.com.ua/ua/p2061880332-kniga-uchimsya-igrat.html>

Мамедова Жанна,
викладачка Глобинської дитячої школи
мистецтв (м. Глобине)

ТЕХНІЧНИЙ КОМПОНЕНТ ДОМРИСТА ЯК СКЛАДОВА ВИКОНАВСЬКОЇ МАЙСТЕРНОСТІ

***Анотація.** Стаття присвячена технічному компоненту домриста як одному з головних питань, яке є важливим у навчанні музиканта-домриста. Процес формування технічних навичок є актуальним завданням для педагогів на різних етапах навчання. Схарактеризовано методи розвитку виконавської техніки.*

***Ключові слова:** технічний компонент домриста, виконавська майстерність, виконавська техніка домриста.*

Культура роботи над домровою технікою належить до найважливіших питань методики навчання гри на домрі. Розвиток музичних даних, формування технічних навичок поєднується з розвитком слуху та музичного мислення.

Виконавська майстерність музиканта включає в себе різні складові, які

допомагають створити вражаючі музичні виступи. Ось деякі з них:

- техніка гри: володіння інструментом на високому рівні;
- експресивність і виразність: здатність виразно виражати емоції через музику, використовуючи динаміку, темп і фразування;
- музичне розуміння: знання музичної теорії, гармонії, ритму та структури твору;
- сценічність: уміння виступати перед глядачем, включаючи контакт з аудиторією та сценічну презентацію.

Ці складові разом формують виконавську майстерність музиканта, допомагають створити незабутні музичні враження для слухачів.

Технічний компонент – це основа виконавської діяльності музиканта та характеризує точність, швидкість, пластичність, лабільність, пристосованість та енергійність музично-ігрових рухів, рівень володіння специфічно-інструментальними прийомами з урахуванням акустичних можливостей інструмента, які дозволяють йому максимально виразно втілювати музично-образну систему у виконуваному творі. Рівень сформованості такого комплексу визначає віртуозність гри як художньо доцільну якість музично-ігрових дій. Так описував технічний компонент професор, доктор мистецтвознавства М. А. Давидов. Технічний компонент є необхідною основою для успішної виконавської діяльності музиканта.

Володіння інструментом, технічна майстерність, допомагають музиканту досягти вищого рівня професіоналізму і створити якісну та вражаючу музику. Без технічного підґрунтя важко досягти музичного вдосконалення та втілювати власні музичні задуми. Тому це є невід'ємною частиною кар'єри будь-якого музиканта.

Для викладача важливо знати методи роботи над компонентами виконавської техніки. У процесі формування виконавської техніки музикантів використовуються методи навчання, які можна класифікувати наступним чином:

- механічний метод – побудований на багаторазовому механічному повторенні й тривалому, багатогодинному відпрацюванні технічних прийомів у відриві від художніх завдань;
- інтуїтивно-руховий метод, у якому головну роль відіграють інтуїтивні відчуття, що формують рух. Ці відчуття є похідними від художніх цілей і завдань у процесі виконання. На думку прихильників цього методу, роль свідомості в контролі над рухами дорівнює нулю, а під час виконання може навіть заважати самому процесу втілення художніх задумів;
- свідомо руховий метод – це коли на розвиток техніки впливає свідомість, яка відіграє провідну роль у побудові ігрових рухів музиканта. На думку прихильників цього методу, тільки після створення відповідної технічної бази можна повноцінно вирішувати художні завдання;
- свідомо слуховий метод передбачає передчуття чіткого звукового образу та втілення його в звуках. Така свідома робота над звуковими образами, а також звукова корекція в момент виконання знаходить і здійснює необхідні форми рухів виконавського апарату музиканта;
- психофізіологічний метод – складний психофізіологічний процес, у якому перераховані попередні методи взаємодіють як єдине ціле, де відбувається синтез, взаємовплив художнього образу й рухів.

Важливим компонентом формування виконавської техніки є організація самостійної роботи інструменталіста (власне бажання), що стимулює творчість, індивідуальність у власній інтерпретації музичного твору, виховує організованість, наполегливість, сприяє розвитку професійних навичок музиканта.

Важливим є значення інструктивного матеріалу в розвитку виконавської техніки. У роботі над інструктивним матеріалом необхідно дотримуватися принципу методичної доцільності і весь матеріал вивчати по лінії зростаючих труднощів. Гами та арпеджіо можна поділити за групами,

які є відповідними етапам роботи. Кожен етап необхідно об'єднати як певним рівнем проблеми, так і певним типом аплікатури. Систематична робота над гаммами та арпеджіо є обов'язковою стороною комплексного розвитку техніки. Багато учнів не в змозі досягти досконалого виконання гами або арпеджіо, оскільки вважають це заняття не надто цікавим.

Музикант, який усвідомив корисність технічних вправ і навчився ними користуватися, буде більш досконалим, ніж той, хто ними нехтує. Більшість музикантів-виконавців, як відомо, починають заняття на інструменті з вправ для розігрівання рук. У зв'язку з цим можна рекомендувати і одночасне поєднання двох завдань – розігрівання рук та розвиток техніки гри за допомогою комплексу вправ. Цілком достатньо 20-30 хвилин, щоб програти вправи, що охоплюють всі основні домрові прийоми.

Одним з найголовніших завдань у роботі над гаммами та арпеджіо необхідно вважати відпрацювання чітких швидких переходів для зміни позицій. Гра в одній позиції – це техніка рухів пальців лівої руки, що не є значним внеском у загальне технічне оснащення домриста.

Важливою складовою формування техніки є етюд. Це спеціальний музичний твір, в якому автор, ураховуючи специфіку інструмента, передбачає розвиток тих чи інших прийомів і техніки гри. Кожен етюд будується на такому матеріалі, який має допомагати формуванню окремого прийому або групи прийомів. Кінцевою метою етюдів є удосконалення виконавської майстерності. Існує багато способів вивчення етюдів, але треба пам'ятати основне: робота над етюдами повинна бути ефективною. Головні цілі, які переслідує гра гам, вправ, етюдів – це, по-перше, засвоєння основних технічних формул виконавської техніки, варіанти яких постійно зустрічаються у музичних творах; по-друге, проходження цих технічних форм має значення для виховання розуміння основних закономірностей аплікатури.

Список використаних джерел

1. Білоус В. П. Психологічні аспекти формування виконавської художньої

майстерності: навч.-метод. посіб. К. :ДАКККиМ, 2009. 150 с.

2. Давидов М. Теорія формування виконавської художньої майстерності баяніста-акордеоніста. К., 1997. 240 с.
2. Лисенко М., Міхеєв Б. Школа гри на чотириструнній домрі. К. : Муз. Україна, 1989. 152 с.

Манжус Діана,
викладачка Градизької дитячої
мистецької школи імені
Героя України О. І. Білаша,
Костиренко Роман,
викладач Градизької дитячої мистецької
школи імені Героя України О. І. Білаша
(м. Градизьк)

БІНАРНІ УРОКИ ТА ПСИХОЛОГІЧНЕ ВІДНОВЛЕННЯ АРТ-ЗАСОБАМИ В УМОВАХ ВІЙНИ

***Анотація.** Авторами висвітлено особливості освітнього процесу в мистецькій школі в умовах сьогодення. Доведена важливість застосування бінарних занять як реалізація освітньо-виховних завдань, як психологічна профілактика та відновлення психоемоційного стану дітей.*

***Ключові слова:** психологія мистецтва, арт-засоби, бінарний урок, психоемоційне розвантаження, психологічне відновлення.*

В умовах воєнного стану відбуваються зміни в організації освітнього процесу у мистецьких школах. Постійні та тривалі повітряні тривоги мають негативний вплив на психологічний стан дітей та призводять до погіршення їхньої здатності опановувати навчальний матеріал, втрату мотивації. Навчання он-лайн через відключення електроенергії не дає можливість організувати системний освітній процес. Постає нагальне питання зосередження зусиль педагогів на забезпеченні безпеки та стабільності в навчанні та застосування адаптованої та доступної освітньої програми, яка